

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY

Stan i ruch naturalny ludności w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.

www.stat.gov.pl/bydgosz

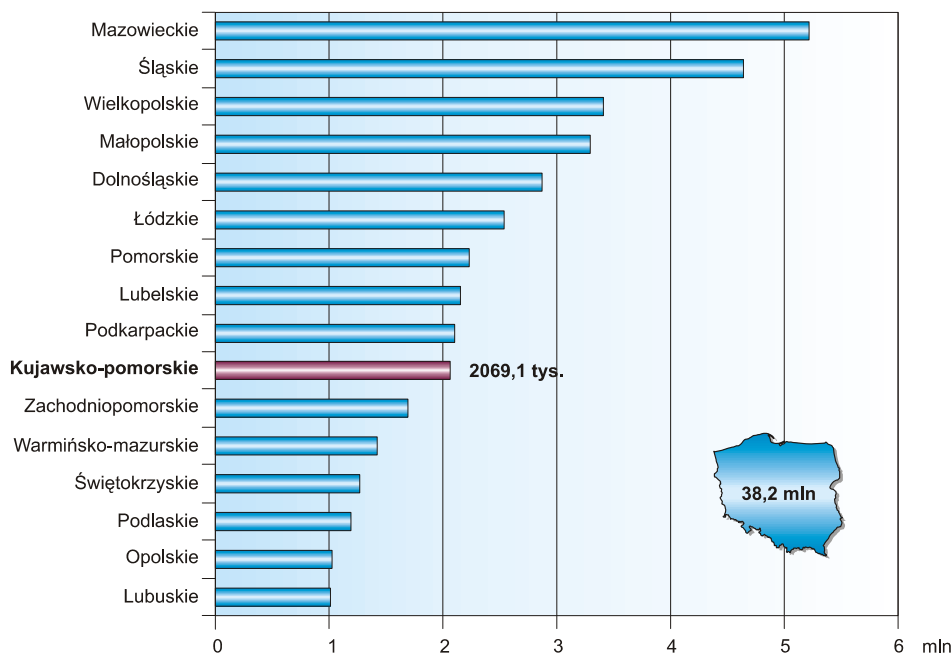
OPRACOWANIA SYGNALNE

Stan i struktura ludności

W końcu 2009 r. województwo kujawsko-pomorskie **zamieszkiwało** 2069,1 tys. osób (5,4 % ogółu ludności kraju), tj. o 1,2 tys. więcej niż w 2008 r. Udział mieszkańców województwa w poszczególnych podregionach był następujący: włocławski – 37,5 %, bydgosko-toruński – 36,8 % i grudziądzki – 25,7 %, (przy powierzchni zajmującej odpowiednio: 45,9 %, 16,2 % i 37,9 % obszaru województwa). Pod względem liczby ludności Kujawsko-Pomorskie zajęło 10 miejsce w rankingu województw.

LUDNOŚĆ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2009 R.

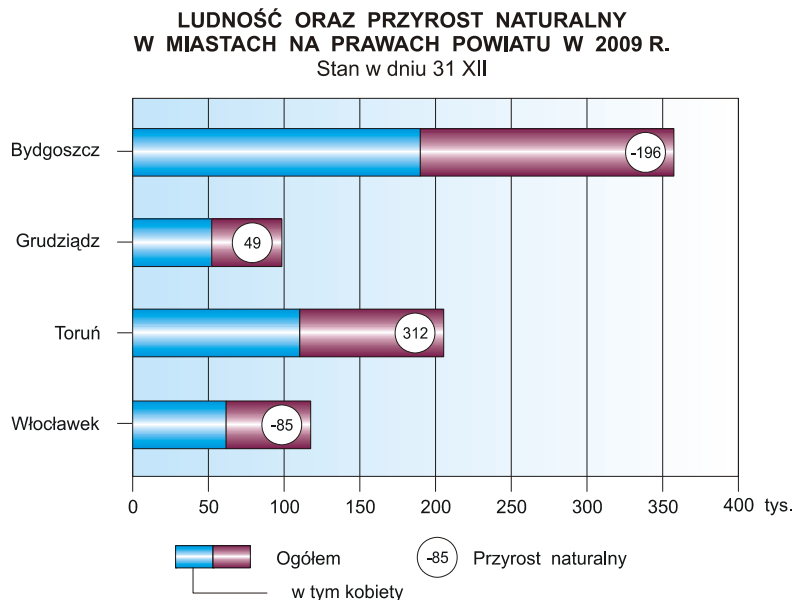
Stan w dniu 31 XII

W 2009 r. większość ludności województwa to mieszkańcy miast. **Współczynnik urbanizacji** ukształtował się na poziomie 60,7 %, dla porównania w kraju wyniósł 61,0 %. W Kujawsko-Pomorskim, podobnie jak w kraju, od kilku lat obserwowany jest nieznaczny spadek udziału ludności miejskiej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa (w 2008 r. wyniósł 60,9 %, a w 2000 r. było to jeszcze 62,4 %).

Spadek liczby ludności obserwowany jest w każdym z czterech największych miast (powiatów grodzkich) województwa, i tak: w Bydgoszczy (liczącej 357,7 tys. mieszkańców) w porównaniu z 2008 r. odnotowano spadek liczby ludności o 0,4 %, w Toruniu (205,7 tys. mieszkańców) – spadek o 0,1 %,

we Włocławku (117,4 tys. mieszkańców) – spadek o 0,5 %, a w Grudziądzu (skupiającym 99,1 tys. mieszkańców) – spadek w skali roku o 0,1 %. W 2009 r. mieszkańcy wymienionych miast stanowili łącznie 62,1 % ogółu ludności miejskiej województwa (udział utrzymał się na poziomie ubiegłorocznym).

W województwie kujawsko-pomorskim liczba ludności mieszkająca **na wsi** zwiększyła się w skali roku o 0,5 %, czyli do poziomu 812,4 tys. osób (w porównaniu z 2000 r. odnotowano wzrost o 4,5 %). Gęstość zaludnienia na wsi wyniosła 47 osób/1 km².

Tabl. 1. Ludność według płci oraz miejsca zamieszkania w latach 2000, 2005–2009
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE A—2000=100	2000	2005	2006	2007	2008	2009		
						ogółem	kobiety	mężczyźni
Ogółem	2067817	2068253	2066371	2066136	2067918	2069083	1071115	997968
A	100,0	100,0	99,9	99,9	100,0	100,1	100,2	99,9
Miasta	1290395	1272615	1267250	1262577	1259462	1256730	664719	592011
A	100,0	98,6	98,2	97,8	97,6	97,4	97,8	96,9
Wieś	777422	795638	799121	803559	808456	812353	406396	405957
A	100,0	102,3	102,8	103,4	104,0	104,5	104,5	104,5
Na 1 km ²	115,1	115,1	115,0	115,0	115,1	115,1	59,6	55,5
Kobiety na 100 mężczyzn	107,0	107,0	107,2	107,3	107,4	107,3	x	x

W 2009 r. ponad połowę ludności województwa kujawsko-pomorskiego (51,8 %, czyli tyle samo co w latach ubiegłych) stanowiły kobiety, przy czym w miastach – 52,9 %, a na wsi – 50,0 %. **Współczynnik feminizacji** w województwie ukształtował się na poziomie 107, przy czym w miastach wyniósł 112, a na wsi – 100. W powiatach grodzkich na 100 mężczyzn przypadało więcej kobiet niż przeciętnie w województwie, i tak: w Toruniu – 116, w Bydgoszczy – 114, we Włocławku – 113, a w Grudziądzu – 110.

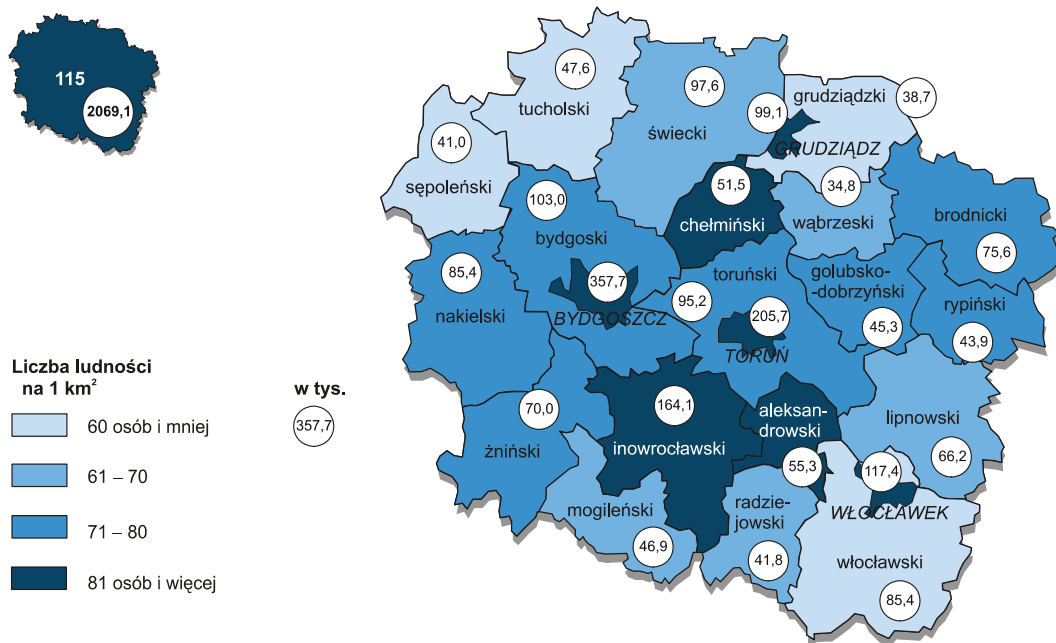
W analizowanym roku, podobnie jak w latach poprzednich, **gęstość zaludnienia** w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 115 (dla porównania – w kraju było to 122), przy czym w podregionach przypadało: w bydgosko-toruńskim 261 osób na 1 km², we wrocławskim 94 osoby, a w grudziądzkim 78 osób. Pod względem liczby ludności przypadającej na 1 km² w rankingu województw Kujawsko-Pomorskie zajęło 8 pozycję w kraju.

Na niższych poziomach podziału terytorialnego województwa, biorąc pod uwagę liczbę ludności oraz gęstość zaludnienia, można zaobserwować duże różnice. Spośród **powiatów** największa liczba ludności zamieszkiwała inowrocławski (164,1 tys. mieszkańców; 7,9 % ogółu mieszkańców województwa). Jednocześnie powiat ten wyróżniał się najwyższą spośród wszystkich powiatów gęstością zaludnienia (134 osoby na 1 km²). Najslabiej zaludnionym obszarem był powiat wąbrzeski liczący 34,8 tys. mieszkańców, z gęstością zaludnienia na poziomie 69 osób/km². Najmniej osób na 1 km² (zaledwie 44 osoby) przypadało w powiecie tucholskim (47,6 tys. mieszkańców).

Wśród miast na prawach powiatu najliczniej zamieszkała była Bydgoszcz, tam też przypadało najwięcej, bo 2032 osób/km².

LUDNOŚĆ ORAZ GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA WEDŁUG POWIATÓW W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

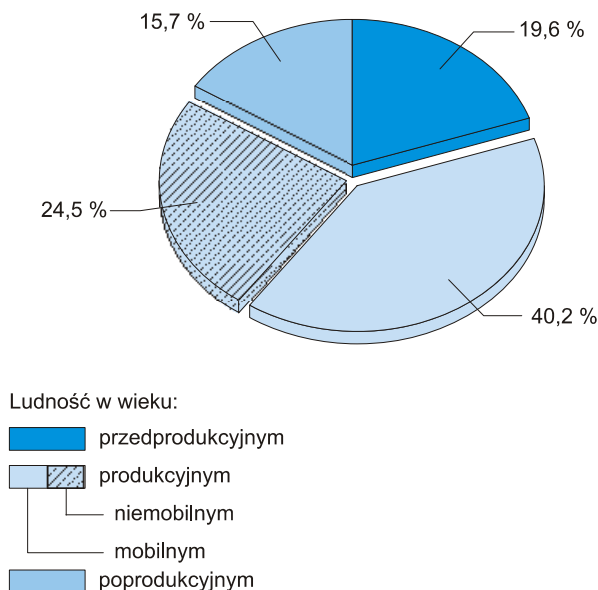
W ostatnich latach w Kujawsko-Pomorskim obserwuje się niepokojące tendencje świadczące o starzeniu się społeczeństwa, co przejawia się m.in. zmianą struktury wiekowej ludności. Na koniec 2009 r. liczba osób w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. 0–17 lat (406,4 tys. osób) zmniejszyła się w skali roku o 1,8 %. W województwie mieszkało 324,0 tys. dzieci (w wieku 0–14 lat), czyli o 1,2 % mniej niż przed rokiem.

Liczba ludności w wieku **produkcyjnym** (18–59 lat w przypadku kobiet, 18–64 lata – mężczyźni) wzrosła o 0,1 % w stosunku do ub. roku, tj. do poziomu 1338,4 tys. Ludność w takim wieku stanowiła 64,7 % mieszkańców województwa. Osoby w wieku niemobilnym (45–59 lat dla kobiet, 45–64 lata dla mężczyzn) stanowiły 37,8 % ogółu ludności w wieku produkcyjnym (ich udział w skali roku obniżył się o 0,1 pkt. procentowego).

Osób w wieku **poprodukcyjnym** (kobiety powyżej 60. roku życia, mężczyźni powyżej 65. roku życia) było więcej niż w ub. roku o 2,2 % (324,3 tys. osób).

LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

Coraz mniej korzystne stają się relacje między poszczególnymi grupami wieku ludności, co obrazuje **współczynnik obciążenia ekonomicznego**. W końcu 2009 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 55 osób w wieku nieprodukcyjnym (tyle samo przed rokiem), w tym 30 to osoby w wieku przedprodukcyjnym. Dla porównania w 2000 r. wielkość współczynnika wynosiła odpowiednio: 64 i 41.

Wśród powiatów najwięcej osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym zanotowano w powiatach: lipnowskim i rypińskim (po 60 osób), a najmniej w powiatach: bydgoskim i inowrocławskim (po 53 osoby). Wśród powiatów grodzkich najwyższą wartość odnotowano w Bydgoszczy (55 osób), a najniższą w Toruniu (50 osób).

Tabl. 2. Ludność według wieku w latach 2008 i 2009
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ogółem			Ludność w miastach		
	2008	2009	kobiety	2008	2009	kobiety
Ogółem	2067918	2069083	1071115	1259462	1256730	664719
<i>Wiek:</i>						
0-4 lata	105612	108675	53019	58680	60839	29852
5-9	101945	100273	48764	56005	55148	26836
10-14	120288	115099	56101	64439	61425	29967
15-19	147557	143296	70487	83108	79897	39506
20-24	170143	163269	80320	100992	95884	47866
25-29	175594	178660	87921	108633	109336	54676
30-34	158567	161356	79506	99382	101099	50365
35-39	137944	142060	70781	83547	86332	43521
40-44	126574	125828	63457	75287	74457	38502
45-49	143215	137049	69763	86583	82243	43325
50-54	165344	164000	84285	105839	103681	55406
55-59	150177	151799	80492	99041	99320	54820
60-64	104764	117333	63873	69996	78187	43811
65-69	74058	71908	40895	49650	48440	28061
70-74	69475	69359	41459	45167	45366	27546
75-79	57579	57479	36286	36492	36684	23283
80-84	36486	37827	25887	22503	23489	16023
85 lat i więcej	22596	23813	17819	14118	14903	11353
Przedprodukcyjny	413722	406397	198348	226559	222774	109023
Produkcyjny	1336920	1338427	646548	825844	821263	405619
mobilny	830502	832119	412008	503514	501643	252068
niemobilny	506418	506308	234540	322330	319620	153551
Poprodukcyjny	317276	324259	226219	207059	212693	150077
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,7	54,6	65,7	52,5	53,0	63,9

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I GRUPY WIEKU W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

Tabl. 3. Ważniejsze dane o miastach na prawach powiatu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	Bydgoszcz	Grudziądz	Toruń	Włocławek
W liczbach bezwzględnych					
Powierzchnia w km ²	17972	176	58	116	84
Ludność	2069083	357650	99074	205718	117402
w tym kobiety	1071115	190394	51971	110465	62158
na 1 km ² powierzchni	115	2032	1715	1778	1392
w wieku:					
przedprodukcyjnym	406397	58591	17888	34389	20518
produkcyjnym	1338427	231304	64230	137413	77092
mobilnym	832119	141495	38508	86478	45833
niemobilnym	506308	89809	25722	50935	31259
poprodukcyjnym	324259	67755	16956	33916	19792
Małżeństwa	14070	2352	684	1348	776
Urodzenia żywe	23059	3544	1056	2164	1138
Zgony	20389	3740	1007	1852	1223
Przyrost naturalny	2670	-196	49	312	-85
Ogólne saldo migracji	-1397	-1595	-217	-599	-406
saldo migracji zagranicznych	-82	-60	-16	-56	68

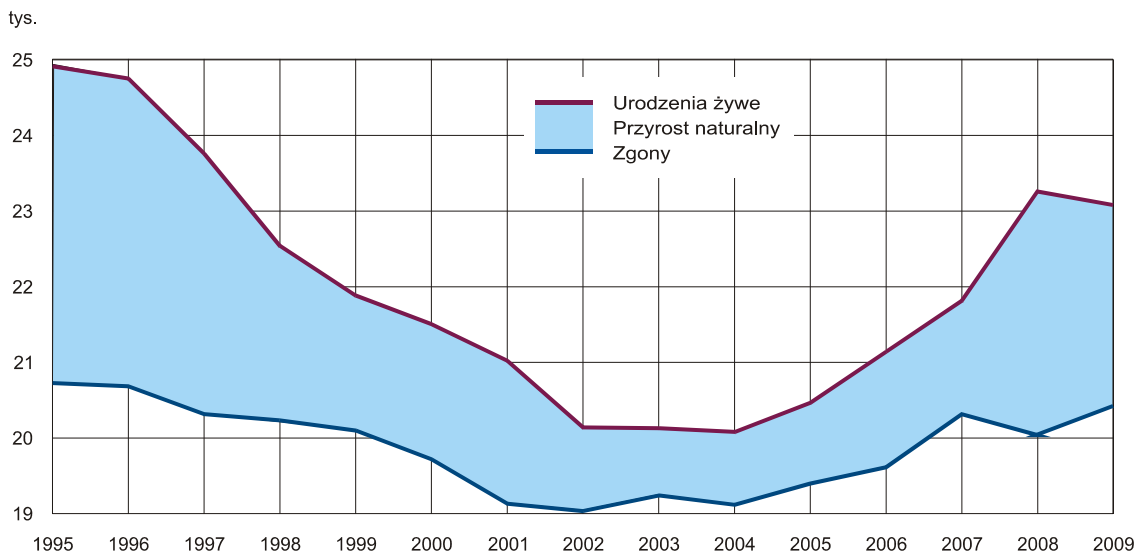
Tabl. 3. Ważniejsze dane o miastach na prawach powiatu (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo	Bydgoszcz	Grudziądz	Toruń	Włocławek
2008=100					
Ludność	100,1	99,6	99,9	99,9	99,5
w tym kobiety	100,0	99,8	99,9	99,8	99,5
w wieku:					
przedprodukcyjnym	98,2	98,3	98,2	98,7	98,3
produkcyjnym	100,1	99,2	99,8	99,4	98,8
mobilnym	100,2	99,7	99,8	99,6	98,8
niemobilnym	100,0	98,4	99,9	99,0	98,7
poprodukcyjnym	102,2	102,4	102,2	103,0	103,5
Małżeństwa	95,8	98,2	99,1	97,6	97,7
Urodzenia żywe	99,2	100,5	95,7	104,0	103,5
Zgony	101,8	101,2	91,3	106,0	102,6
Województwo=100					
Powierzchnia w km ²	100,0	1,0	0,3	0,6	0,5
Ludność	100,0	17,3	4,8	9,9	5,7
w tym kobiety	100,0	17,8	4,9	10,3	5,8
w wieku:					
przedprodukcyjnym	100,0	14,4	4,4	8,5	5,0
produkcyjnym	100,0	17,3	4,8	10,3	5,8
mobilnym	100,0	17,0	4,6	10,4	5,5
niemobilnym	100,0	17,7	5,1	10,1	6,2
poprodukcyjnym	100,0	20,9	5,2	10,5	6,1
Małżeństwa	100,0	16,7	4,9	9,6	5,5
Urodzenia żywe	100,0	15,4	4,6	9,4	4,9
Zgony	100,0	18,3	4,9	9,1	6,0

Ruch naturalny

Rok 2009 jest kolejnym, w którym odnotowano dodatni **przyrost naturalny** – w województwie ukształtował się na poziomie 2670. W przeliczeniu na 1000 ludności przyrost naturalny wyniósł 1,3 ‰ (przed rokiem wartość o 0,3 pkt wyższa). W miastach wskaźnik osiągnął 0,5 ‰ (przed rokiem 0,3 ‰) i był niższy niż notowany na wsi, gdzie wyniósł +2,6 ‰ (przed rokiem +3,6 ‰).

PRZYROST NATURALNY LUDNOŚCI

W całym 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 23,1 tys. **urodzeń żywych**, tj. o 194 (o 0,8 %) mniej niż przed rokiem. Współczynnik urodzeń w analizowanym okresie wyniósł 11,2 ‰ i był o 0,1 pkt niższy niż w 2008 r.; na wsi ukształtował się na poziomie 12,0 ‰, a w miastach 10,6 ‰. Ponad połowę, bo 51,0 % nowonarodzonych w województwie dzieci, stanowili chłopcy.

W województwie kujawsko-pomorskim w stosunku do wielkości rejestrowanych przed rokiem wzrosła **liczba zgonów** o 362, tj. o 1,8 % (do poziomu 20,4 tys. osób). Współczynnik zgonów wyniósł 9,9 ‰ (wobec 9,7 ‰ przed rokiem). W analizowanym roku odnotowano wzrost liczby zgonów niemowląt – w całym roku zmarło 147 dzieci poniżej 1 roku życia (wobec 136 zgonów przed rokiem). Współczynnik zgonów niemowląt (liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych) wyniósł w województwie 6,4 ‰ (wobec 5,8 ‰ przed rokiem).

W ostatnich latach obserwuje się w Kujawsko-Pomorskim wydłużanie się przeciętnego **trwania życia**. W 2009 r. w województwie mężczyźni żyli przeciętnie 71,4 lat, natomiast kobiety 79,5 lat. W stosunku do 2000 r. mężczyźni przeciętnie żyją o 1,8 roku dłużej, a kobiety o 2 lata dłużej. W 2009 r. przeciętne trwanie życia mężczyzn zamieszkałych w miastach wynosiło 71,5 lat, tj. o pół roku więcej niż mężczyźni na wsi. Wśród kobiet sytuacja była odwrotna – mieszkanki wsi żyły 79,6 lat, czyli o 0,1 roku dłużej niż kobiety w miastach.

Tabl. 4. Urodzenia żywe i zgony według płci w latach 2008 i 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		
		ogółem	miasta	wieś
Urodzenia żywe				
Ogółem	23253	23059	13184	9875
Dziewczynki	11419	11296	6503	4793
Chłopcy	11834	11763	6681	5082
Zgony				
Ogółem	20027	20389	12626	7763
w tym niemowląt ...	136	147	92	55
Kobiety	9350	9656	6115	3541
Mężczyźni	10677	10733	6511	4222

Tabl. 5. Ruch naturalny ludności w latach 2008 i 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE a—2008 b—2009	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji	
					wewnętrznych	zagranicznych
W liczbach bezwzględnych						
Ogółem	14693	23253	20027	3226	-1059	-622
b	14070	23059	20389	2670	-1315	-82
Miasta	8592	12853	12534	319	-3269	-519
b	8399	13184	12626	558	-3581	-134
Wieś	6101	10400	7493	2907	2210	-103
b	5671	9875	7763	2112	2266	52
Na 1000 ludności						
Ogółem	7,11	11,25	9,69	1,56	-0,51	-0,30
b	6,80	11,15	9,86	1,29	-0,64	-0,04
Miasta	6,87	10,27	10,02	0,25	-2,61	-0,41
b	6,73	10,56	10,11	0,45	-2,87	-0,11
Wieś	7,48	12,76	9,19	3,57	2,71	-0,13
b	6,91	12,04	9,47	2,58	2,76	0,06

W 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim zawarto 14,1 tys. **małżeństw**, tj. o 623 (o 4,2 %) mniej niż przed rokiem. Współczynnik małżeństw obniżył się w skali roku o 0,3 pkt – do poziomu wskaźnika 6,8 ‰; na wsi kształtował się na poziomie 6,9 ‰, a w miastach – 6,7 ‰.

W analizowanym roku sądy orzekły 3,9 tys. **rozwodów**, tj. o 290 (o 8,0 %) więcej niż przed rokiem. Rozwody orzeczone w miastach stanowiły 76,2 % ogółu rozwodów w województwie. Współczynnik rozwodów zwiększył się z 1,7 ‰ w 2008 r. – do 1,9 ‰ obecnie (w miastach wskaźnik wyniósł 2,4 ‰, a na wsi 1,1 ‰).

W 2009 r. nadal obserwuje się odpływ mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego zameldowanych na pobyt stały. W analizowanym roku wymeldowało się 24,7 tys. osób (w tym 0,8 tys. z pobytu stałego za granicę), zameldowało się natomiast 23,3 tys. osób (w tym 0,7 tys. na pobyt stały z zagranicy). Oznacza to ujemne saldo migracji stałej, które zmniejszyło się w województwie z -1681 w 2008 r. do -1397 w 2009 r. (saldo migracji zewnętrznej zmniejszyło się odpowiednio: z -622 do -82).

Saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło -0,7 ‰ (wobec -0,8 ‰ przed rokiem), przy czym w miastach sytuacja przedstawia się znacznie bardziej niekorzystnie (-3,0 ‰) niż na wsi (2,8 ‰). Saldo migracji zewnętrznej (liczone na 1000 mieszkańców) ukształtowało się w województwie na poziomie -0,04 ‰.